

Maximilian Schrems mag in Oostenrijk een individuele rechtsvordering instellen tegen Facebook Ireland

Als cessionaris van rechten van andere consumenten kan hij zich daarentegen niet op het forum consumentis beroepen om een collectieve vordering in te stellen

Maximilian Schrems, die in Oostenrijk woont, heeft in dat land een rechtszaak aangespannen tegen Facebook Ireland (hierna: „Facebook”). Hij verwijt Facebook verschillende inbreuken op gegevensbeschermingsrechtelijke regelingen in verband met zijn eigen particulier Facebookaccount¹ en dat van zeven² andere gebruikers die hun rechten aan hem hebben gecedeerd voor die vordering. Deze andere gebruikers zijn zelf ook consumenten en wonen in Oostenrijk, Duitsland en India. Schrems verzoekt de Oostenrijkse rechter met name om bepaalde contractuele bedingen ongeldig te verklaren en Facebook te veroordelen tot, ten eerste, staking van het gebruik van de gegevens voor eigen doeleinden of doeleinden van derden en, ten tweede, betaling van schadevergoeding.

Facebook stelt dat de Oostenrijkse rechterlijke instanties niet internationaal bevoegd zijn. Volgens Facebook kan Schrems zich niet beroepen op de Unieregel³ die consumenten toestaat een buitenlandse contractpartij op te roepen voor de gerechten van hun woonplaats („forum consumentis”). Doordat hij Facebook ook beroepsmatig gebruikt (namelijk via een Facebookpagina die dient om informatie te verstrekken over zijn stappen tegen Facebook⁴), kan Schrems immers niet als consument worden beschouwd. In verband met de gecedeerde rechten betoogt Facebook dat het forum consumentis daarop niet van toepassing is, aangezien dit forum onoverdraagbaar is.

In die context verzoekt het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) het Hof van Justitie om de voorwaarden te preciseren waaronder het forum consumentis kan worden ingeroepen.

In zijn arrest van vandaag antwoordt het Hof dat **de gebruiker van een particulier Facebookaccount de hoedanigheid van „consument” niet verliest wanneer hij boeken publiceert, lezingen houdt, websites exploiteert, giften inzamelt en de rechten van talrijke consumenten aan zich laat cederen om deze in rechte te doen gelden.**

Het forum consumentis kan daarentegen niet worden ingeroepen voor de vordering van een consument die ertoe strekt om bij het gerecht van zijn woonplaats niet alleen zijn eigen

¹ Sinds 2010 maakt M. Schrems gebruik van een Facebookaccount die hij alleen voor zijn particuliere activiteiten gebruikt. Daarnaast gebruikt hij sinds 2011 een Facebookpagina om i) de internetgebruikers te informeren over de stappen die hij tegen Facebook onderneemt, zijn lezingen, deelnames aan podiumdiscussies en verschijningen in de media, ii) op te roepen tot het doen van giften en iii) reclame te maken voor zijn boeken.

² M. Schrems heeft zich bovendien door meer dan 25 000 personen van over de hele wereld rechten laten cederen om deze geldend te maken in rechte.

³ Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2001, L 12, blz. 1; „Brussel I-verordening”). Deze verordening bepaalt dat een verweerder in beginsel moet worden opgeroepen voor de gerechten van de lidstaat waar hij zijn woonplaats of vestiging heeft. Slechts in een aantal, limitatief opgesomde, gevallen kan of moet hij voor de gerechten van een andere lidstaat worden opgeroepen.

⁴ Zie voetnoot 1.

rechten geldend te maken maar ook rechten die hem werden gecedeerd door andere consumenten met woonplaats in dezelfde lidstaat, in andere lidstaten of in derde landen.

Wat de kwalificatie als consument betreft, wijst het Hof erop dat het forum consumentis in beginsel enkel van toepassing is indien de overeenkomst tussen partijen is gesloten voor een niet-beroepsmatig gebruik van het betrokken goed of de betrokken dienst. Aangezien diensten van een digitaal sociaal netwerk bestemd zijn om langdurig te worden gebruikt, dient rekening te worden gehouden met de latere ontwikkeling van het gebruik dat van die diensten wordt gemaakt.

De verzoeker in rechte die dergelijke diensten gebruikt kan zich dus enkel op de hoedanigheid van consument beroepen indien het in wezen niet-beroepsmatig gebruik ervan, waarvoor hij de overeenkomst aanvankelijk heeft gesloten, naderhand geen in wezen beroepsmatig karakter heeft verkregen.

Aangezien het begrip „consument” evenwel tegenover dat van „economisch subject” staat en losstaat van de kennis en de informatie waarover de betrokken persoon daadwerkelijk beschikt, kunnen noch de expertise die deze persoon mogelijkerwijs verwerft op het gebied van de sector waartoe de diensten behoren, noch zijn inspanningen om de rechten en belangen van de gebruikers van deze diensten te vertegenwoordigen, afdoen aan zijn hoedanigheid van „consument”. Een uitlegging volgens welke dergelijke activiteiten uitgesloten zijn van het begrip „consument” zou er immers op neerkomen dat consumenten de rechten waarover zij ten aanzien van professionele wederpartijen beschikken, dus ook de rechten betreffende de bescherming van hun persoonsgegevens, niet doeltreffend kunnen verdedigen.

Wat de gecedeerde rechten betreft, brengt het Hof in herinnering dat het forum consumentis in het leven is geroepen om de consument te beschermen als contractspartij. De consument is dan ook slechts beschermd voor zover hij persoonlijk eiser of verweerder in een rechtsgeding is. Bijgevolg is dit forum niet van toepassing op de eiser die niet zelf partij is bij de betrokken consumentenovereenkomst. Dat geldt ook wanneer aan een consument de rechten van andere consumenten zijn overgedragen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106